

Kororganisationer

Danmark er kendt som de mange foreningers land. Også på korområdet er der mange til at varetage korsangeres interesser. Men er der brug for så mange forskellige organisationer? Og hvor forskellige er de egentlig? MODSPIL har bedt 5 organisationer om at portrættere sig selv.

Portræt af Folkekirkens Ungdomskor (FUK)

Fra kirkelig side gjorde man i 50'erne forsøg på at samle nogle drengekor i en organisation. Det førte i første omgang ikke til noget bl.a. fordi initiativtageren døde. I 1968 indbød man en større forsamling med folk fra hele landet og der startede man så en korbevægelse for det der dengang hed drenge- og pigekor med kirkelig funktion. Det fik året efter ændret navn til Folkekirkens Ungdomskor, forkortet FUK.

I FUK's styrelse, der vælges ved de årlige repræsentantskaber, er der et flertal af korrepræsentanter og desuden tilfornordede fra interesserede landsorganisationer såsom organistforeningen, præsteforeningen, menighedsrådsforeningen og kirkefondet. Kirkefondet, der dengang hed Det Københavnske Kirkefond, er en forening der har taget sig af kirkebyggeri i København. Før FUK startede, samlede de kormateriale til kirkekorene.

Betingelsen for at blive optaget i FUK er, at man er tilknyttet en kirke og at menighedsrådet går ind for, at koret eksisterer i kirke-regie og støtter det. Der er en mulighed i vedtægterne for at man kan optage andre tros-samfunds kor, men det er endnu aldrig sket.

FUK er ikke en organisation for de almindelige voksenkirkekor, men for de børne- og ungdomskor der i et vist omfang deltager i gudstjenesterne, men som ikke er professionelt engagerede af kirkerne.

FUK er efterhånden vokset så stort at det har været formålstjenligt at lave kredsinddelinger med egne bestyrelser.

FUK-ØST (Sjælland, Lolland-Falster, Bornholm), FUK-FYN, FUK-NORD, FUK-MIDT A og B, FUK-SYD (de sidstnævnte alle Jylland).

Der er i øjeblikket 166 kor med ca. 4.200 medlemmer i FUK. FUK er med i opbygningen af et internordisk ungdoms- og børnekor-samarbejde som hedder SAMNAM, og de er på vej ind i et europæisk samarbejde. De har været med til at grundlægge landssekretariatet for Dansk Amatørmusik og deltager i styret af det.

Der afholdes landsstævner hvert 4. år og ind imellem holdes der landsdelsstævner, lejrskoler og korledersammenkomster. I forbindelse med et årligt efterårsmøde laves kursusvirksomhed for korlederne og der samles et øvelseskor, hvortil korene fra hele landet sender et begrænset antal enkeltmedlemmer.

Næste landsstævne foregår i Ålborg i 1984 og for første gang må man begrænse tilgangen. Der er så stor søgning at der ikke kan findes et kirkerum der kan rumme alle de der gerne ville være med.

FUK's formål er dels at styrke korsangen i børne- og ungdomsgruppen, dels gennem ungdomsarbejdet at påvirke gudstjenesten i mere børnevenlig retning.

Man føler at man er ladt i stikken af den forringede sangundervisning i folkeskolen og derfor er det vigtigt at hjælpe sangglæden frem og give de unge en sanguddannelse der kan være dem til gavn senere i livet.

Der har vist sig en voksende interesse for at integrere børnekor i gudstjenesten samtidig med at det gør gudstjenesten mere børnevenlig når der er børn med. Organisterne får desuden større løntillæg for at arbejde med børnekor end voksenkor og tilsammen har det betydet at interessen for børne- og ungdomskor er stigende. I forhold til Sverige og Norge er vi stadig bagud, men vi er dog ved at komme efter det.

FUK har igennem tiderne udgivet forskellige samlinger af kormateriale til kirkebrug. I 1970 redigerede Ulrich Teuber og Aksel Andersen en samling der hed »Cantorinus«, og i 1978 udgav foreningen en jubilæumsbog der hed »Jubilate« og ind imellem kom der en bog med diskanter, dvs. overstemmer til salmerne i koralbogen.

FUK udgiver desuden et kvartalsskrift hvori der indlægges noder til medlemmerne.

Kor 72

Historie og start

Kor 72 stiftedes officielt den 11. maj 1972. Forud for dette var der den 28. april på Askov højskole samlet en kreds af interesserede, som gennem nogle måneder havde drøftet ledelsesformer og holdninger til de musikalske aktiviteter i kor tilsluttet Danske Folkekor.

Disse drøftelser førte til en deling af Danske Folkekor i de to organisationer, der i dag står som de to største voksenkor-organisationer i Danmark.

Formål

I formålparagraffen står ganske enkelt »at landsorganisationens formål er at arbejde for fremme af amatørkorsangen«, og det var et mål, bestyrelsen dengang satte sig ved at etablere en række af stævne- og kursusaktiviteter, der skulle gøre såvel korsangerne som deres dirigenter dygtigere. Man var enig i bestyrelsen om den målsætning, at der skulle trækkes de bedste instruktører fra ind- og udland til disse aktiviteter.

Organisationens opbygning, og bestyrelsens arbejde

Organisationens opbygning er enkel: der er en bestyrelse på ialt 8 + 2 suppleanter, 4 i forretningsudvalget og 4 i musikudvalget, hver med sin suppleant, som går aktivt ind i arbejdet på lige fod med bestyrelsen i de daglige funktioner. Bestyrelsen holder hvert år 2 samlede møder, hvor man tilrettelægger aktiviteterne i store linier for det kommende ca. 1½ til 2 år, hvorefter forretningsudvalg og musikudvalg mødes efter behov for at gennemføre de planlagte aktiviteter. På landsdækkende plan er organisationen ikke opdelt i nogen form for regioner, men styres alt fra bestyrelsespanelet, dog efterhånden med god hjælp fra lokale personer eller kor i de områder, hvor stævner o.l. afholdes.

Information og servicefunktioner – nodeudgivelser

Kor 72 udgiver 4 gange årligt et medlemsblad på 8 eller 16 sider i A5-format, og sendes kontinuerligt til alle organisationens medlemmer, kor såvel som enkeltmedlemmer. Endvidere er der opbygget en mindre intern service i form af visse nodeudlån korene imellem. Det drejer sig her kun om større værker og ikke om løssider. Til gengæld har man fra 1975 med jævne mellemrum udgivet en række korantologier og korhæfter, som udsendes vederlagsfrit til alle organisationens medlemmer og enkeltmedlemmer. Baggrunden for denne service er dels at lade organisationens kompetente musikudvalgsmedlemmer – i nogle tilfælde suppleret med eksperter udefra – redigere sådanne samlinger, som man skønner er egnede for organisationens kor og som kan give et værdifuldt tilskud til korenes repertoire. At det samtidig medvirker til at undgå en om-sig-gribende nodekopiering, nævnes her som en naturlig følge.

Af disse nodeudgivelser er der foreløbig udkommet 3 korbøger og 2 korhæfter. Kor 72-Bog 1 udkom i 1975, Kor 72-Bog 2 udkom i 1978 og her i jubilæumsåret er udkommet Kor 72-Bog 3, der indeholder musik fra det 20. århundrede. Af korhæfter udkom i 1978 12 sange af Otto Mortensen specielt komponeret på bestilling fra Kor 72, og i 1981 udsendes »11 rytmiske korsange«.

Tilknytning til andre organisationer

Kor 72 er medlem af følgende organisationer:

Dansk Amatørkor Union

(fra sommeren 1982 og fra 1972 til sommeren 1982 af Danske Amatørkor).

Nordiska Körkommittén

SAMNAM

Samrådet for nordisk amatørmusik (herigennem medlem af det nystiftede verdenskorforbund (stiftet 1982).

Samrådet for amatørkor-orkestre og -teatre.

Aktiviteter

Kor 72 arrangerer hvert år i foråret en række regionale stævner for korsangere og dirigenter, normalt 7 fordelt over hele landet fra Bornholm til Nordjylland. 2-3 weekendkurser i september/oktober for korsangere og dirigenter og endelig i november 2-3 ungdomskorstævner, som fortrinsvis besøges af gymnasiakor landet over for såvel kor i som uden for organisationens medlemsskare. Endvidere holdes der i alle »ikke-NORDKLANG-år« et ugekursus af 5 dages varighed.

For dirigenterne holdes der 1 à 2 repertoiregennemgangskurser årligt.

I samtlige stævner indgår en lang række førende dirigenter fra Danmark, Norden og ind imellem også europæiske (England, Schweiz).

Medlemstal og lidt statistik

Fra Kor 72's jubilæumsskrift er hentet følgende tal, der fortæller om organisationens udvikling gennem de 10 år.

År	Medlemstal	Antal stævner
1972	27 kor 966	2
1973	36 kor 1.289	5
1974	38 kor 1.309	7
1975	44 kor 1.709	6
1976	53 kor 2.194	9
1977	66 kor 2.700	9
1978	82 kor 3.435	7
1979	97 kor 3.954	11
1980	111 kor 4.493	11
1981	121 kor 4.892	14
1982	134 kor 5.460	
1982	169 kor 6.500	13

Fremtidsplaner

Der er for det kommende år planlagt en musikalsk linie, der følger de foregående år, men derudover sættes der en del på at medvirke til fremme af den nutidige musik, såvel i organisationens egne aktiviteter som i samarbejdet med Dansk Amatørkor Union.

Tom Møller Pedersen

Portræt af Dansk Arbejder Sanger- og Musikerforbund (DASOM)

Kimen til Dansk Arbejder Sanger- og Musikerforbund blev lagt allerede i midten af atten-hundredetallet, idet typograferne i København, den 28. januar 1846 stiftede det første arbejdersangkor i Danmark, forøvrigt også det første i hele Norden. I de følgende år gik det stærkt med stiftelse af faglige kor, især i København, hvorimod det i provinsen var mere politiske kor (arbejderpartiets sangkor) de enkelte fag var her for små til at kunne danne kor. En ting som er bemærkelsesværdig, og som vel nok de færreste i dag er klar over, er det faktum, at mange af disse kor var arnestedet for fagbevægelsens tilblivelse, dengang havde man jo ikke samme frihed til at danne fagforeninger, som man har i dag.

Efterhånden som årene gik, og korantallet voksede, samlede man korene – rundt i de forskellige landsdele – i de såkaldte centralisationer, for så den 12. juli 1925 at stifte Dansk Arbejder Sangerforbund. Ved en kongresbeslutning i 1976 blev forbundet udvidet til også at omfatte orkestre og forbundets navn er i dag:

Dansk Arbejder Sanger- og Musikerforbund. Forbundet, der er delt op i 7 afdelinger, omfatter: Damekor, bl. kor og mandskor, samt ungdoms- og musikafdeling. Forbundet ledes af et forretningsudvalg på 3 medlemmer og en hovedbestyrelse på 7 medlemmer.

Forbundet er tilsluttet Danske Amatørkor (DAK) og derigennem også tilsluttet Arbeitsgemeinschaft Europäischer Chorverbände (AGEC) og er desuden tilsluttet Nordisk Arbejder Sanger- og Musikerforbund og Euro-pæisk Arbejder Sanger forbund.

DASOM's formål er at samle danske arbejder-sangkor og orkestre til fremme af kulturelle aktiviteter, samt at støtte oprettelsen af nye kor og orkestre, herunder børne- og ungdoms-

kor. Endvidere fremme og støtte nordisk og international amatør korsang og orkester-musik. Afholde kurser og stævner, for heri-gennem at dygtiggøre sangerne og musikerne, og styrke kammerat- og venskabet nationalt og internationalt.

Forbundet udsender et medlemsblad »Arbejdersangeren« 6 gange om året og forbundet har et nodearkiv der står til medlemmer-nes rådighed.

DASOM har i øjeblikket 54 medlemskor med 1.593 sangere.

Portræt af Danske Folkekor

Den 17. oktober 1838 holdt Grundtvig sin 34. forelæsning om Danmarks tilstand 1807–14, de ulykkelige krigsår. Da han steg ned fra talerstolen sang hele den store forsamling på ca. 500 mennesker efter en spontan opfordring, Grundtvig og Weyses sang om søhelten Willmoes, »Kommer hid I piger små«.

I sin bog »Dansk folkesang gennem 150 år« daterer Carl Clausen den folkelige fællessangs fødsel til ovennævnte hændelse. Naturligvis havde der været sunget i forsamlinger før, ved punchgilder og i klubberne, ligesom man selvfølgelig havde menighedssangen i kirkerne. Den folkelige fællessang styrkedes og udbyggedes gennem de store folkelige møder fra 1840'erne og videre frem, men især voksede den sig stærkt gennem folkehøjskolen der fulgte i kølvandet på den nationale ulykke, tabet af Sønderjylland og den økonomiske krise i 1860'erne og 70'erne. Det er også i 1840'erne at mandskorsangen ret folder sig ud, begyndende i studenter- og håndværkerforeninger i hovedstaden hvorfra den breder sig ud over landet.

I 1868 startes i Vemb i Vestjylland et mandskor der 5 år senere efter pres af sangglade kvinder går over til at være et blandet kor. Vemb-koret er den dag i dag medlem af Danske Folkekor. Det er et foregangskor.

Carl Clausen skriver bl.a. i sin bog: »først fra slutningen af 1880'erne bliver blandede kor mere almindelige. Det er der hvor den folkelige fællessang, højskolesangbogen går hånd i hånd med trangen til at synge flerstemmigt at den folkelige korsang slår rod og giver sig til at vokse«.

Det er der, vi vinder oprindelsen til Danske Folkekor, en bevægelse der vokser sig ud af folket og bliver i folket gennem årene helt op til vor tid.

I juni 1902 holdtes i Kolding Slotsruin et stævne hvori deltog 282 fynboer, 123 syd-jyder og 104 vestjyder. Man sang under ledelse af Nutzhorn for en tilhørerskare på ca. 4.000.

Det første sjællandske stævne blev holdt den 14. juli 1903 i Dalmose. Der deltog 4 kor fra det sydvestsjællandske område. Den 2. oktober 1903 vedtog man på et møde i Fredericia et landsdækkende samarbejde. Og nu voksede Danske Folkekor støt op gennem årene, gennem 1. Verdenskrig og helt op til 30'erne hvor medlemstallet var over 6.000 sangere. Også gennem 2. Verdenskrig med dens alsang og stærke nationale følelser holdt interessen for korsang sig, men i årene fra 1945 og op til 60'erne gik det støt tilbage fra år til år.

I 1946 fik Danske Folkekor sit første kor fra hovedstaden, Københavns Folkekor, hvis leder var komponisten Jørgen Nielsen. I 1952 holdtes det store jubilæumsstævne i KB-hallen i København med deltagelse af næsten 1.000 sangere.

I 1971 kom så splittelsen af Danske Folkekor. Her skal ikke fæles dom over de begivenheder der udspandt sig og kulminerede i året 1971, kun ganske forsigtigt antydes at det først og fremmest synes at have drejet sig om en kompetencestrid mellem bestyrelse og formand, men også i høj grad i selve linjen i arbejdet idet nogle havde den opfattelse, at man var ved at forsømme bredden i medlemsskaren til fordel for eliten. På flere møder i løbet i 1971 blev der arbejdet ihærdigt på at finde en fælles linje, men på et møde i Odense i 1971, hvortil der var strømmet mange mennesker, blev det klart at et brud indenfor Danske Folkekor var uundgåeligt. Det førte til dannelsen af Kor 72 med Svend G. Asmussen som musikalsk leder. Det hører med til historien, og tjener til de deltagendes ære, at der ikke kom til at gå lang tid inden man så småt begyndte at samarbejde på tværs af de to organisationer med udveksling af dirigenter til kurser, gensidig orientering bl.a. gennem organisationen Danske Amatørkor. I 1974 og i året der gik forud havde f.eks. Danske Folkekor og Kor 72's sekretærer et nært samarbejde om arrangementet af Nordklang, det store korstævne i Silkeborg hvor ca. 700 sangere fra hele Skandinavien for 2. gang på få år stævnede sammen til en festlig uge og et udbytterigt samvær.

Noget forpusket efter at have mistet en del fjer i kampens hede stod sangfuglen da tilbage efter opgøret i 1971. Modet og initiativet var ikke gået tabt. Det skulle vise sig i årene fremover. Og hvad er så Danske Folkekor idag? Det er en landsomfattende organisation for blandede kor der ønsker at være en rummelig organisation hvor alle der holder af sang kan udfolde sig på mange niveauer og i mange stilarter og hvor der samtidig sættes ind på at skole og dygtiggøre både sangere og dirigenter til at yde deres bedste.

Danske Folkekor tilbyder sine medlemmer et alsidigt nodemateriale som forhandles gennem Danske Folkekors nodefond. Danske Folkekor deltager både i nordisk og europæisk samarbejde og udgiver 2 gange om året et medlemsblad som forsøger at være et bindeled mellem enkeltkorene og kredsene.

Danske Folkekor er inddelt i 9 kredse. Enkeltkorene og kredsene er det grundlæggende i arbejdet hvorfor så mange opgaver som muligt lægges ud til kor og kredse der arbejder helt selvstændigt.

I 1977 stiftedes Danske Folkekors børnekor.

Danske Folkekors landskorleder er statsprøvet musikpædagog Ejnar Kampp og formand for musikudvalget er lektor ved Danmarks Lærerhøjskole John Høybye.

Portræt af Dansk Korforening (DK)

Dansk Korforening blev stiftet i 1911 med bl.a. Asger Wilhelm Hansen som stifter. På det tidspunkt eksisterede Danske Folkekor og da deres speciale var den folkelige musik, startede man en forening der skulle koncentrere sig om kirkemusikken og den klassiske kormusik. Man var også mere knyttet til det etablerede musikliv, således var Hans Majestæt Kong Frederik d. 9 protektor for DK, et hverv Hans Kongelige Højhed Prins Henrik siden har overtaget, og John Frandsen var landdirigent. Da foreningen var på sit højeste var der ca. 150 kor over hele landet. I dag er der 30 med ca. 1.200 medlemmer.

DK's formål er at varetage korenes interesser overfor de bevilligende myndigheder, at formidle kontakt mellem korene, lave stævner, være med til at oprette nye kor og i det hele taget medvirke til udbredelsen af interessen for korsang. Der er ikke krav om at korene skal holde sig inden for specielle genrer og det modsætningsforhold der oprindeligt var til Danske Folkekor på det musikalske område eksisterer heller ikke mere.

DK har igennem mange års landsstævner m.m. oparbejdet et stort nodearkiv ligesom de

Danske Folkekor har kontrakt med Koda i lighed med de øvrige danske kororganisationer hvilket fritager medlemskorene for betaling af kodaafgift når de selv står som arrører af koncerter.

Siden den såkaldte deling i 1972 har Danske Folkekor vokset sig til landets største kororganisation med ca. 5.000 voksenkorsangere og ca. 15.000 børnekorsangere.

I nær fremtid forestår en fusion i dansk korbevægelse idet man regner med at Danske Folkekor og Dansk Korforening vil slå sig sammen i en organisation.

Fremtiden tegner sig lys for den danske korbevægelse som i de senere år har haft en helt kolossal stigende tilgang og interesse for korsang.

stadig har et nært samarbejde med W.H. Musikforlag. DK har alene og sammen med Dafo udgivet noder i samarbejde med W.H. Musikforlag. Sidst den store korantologi »Korsang i Danmark« der indeholder kormusik fra middelalder til midten af det 20. årh. Lone Wilhelm Hansen er kasserer i DK.

DK har en bestyrelse der er valgt på et repræsentantskabsmøde hvor alle medlemskorene kan sende to repræsentanter.

DK har to faste stævner hvert år. Et om efteråret øst for Storebælt og et i Jylland om foråret. Om sommeren arrangeres der sammen med Danske Folkekor et stævne på Danebod højskole. DK har et udbredt samarbejde med Danske Folkekor og er desuden med i Danske Amatørkor (DAK), Nordisk kor komité og AGEK (Arbeitsgemeinschaft europäischer Chorverbände).

Ved et repræsentantskabsmøde er det blevet besluttet at det samarbejde der har bestået med Danske Folkekor nu resulterer i en formel sammenslutning. Den nye korforening får navnet Danske Folkekor/Dansk Korforening, Korsammenslutningen af 1983.